

Szovjet katonaként a szülőváros felszabadításáért

Szeged felszabadulásának 20. évfordulóján Kolcsuk vezérőrnagy, volt szovjet hadtestparancsnok Szegeden járt, s az ünnepségen ezt mondta: „Igen, a felszabadító harcokban Krupicz Ferenc velem harcolt. A magyarok sokat segítettek.” Valóban, kevesen mondhatják el magukról, hogy részt vettek szülővárosuk, Szeged felszabadításában. Krupicz Ferenc e kevesek közé tartozik. Ma is itt él közöttünk, jelenleg a Hódmezővásárhelyi Férfi- és Női Szabó Ktsz elnöke. Fiatalos, a haja most is szőke, makrancosan hullámos, mint 25 évvel ezelőtt, amikor a szovjet hadsereg katonaként részt vett Szeged, és Csongrád megye több községének, városának felszabadításában.

Hazánk felszabadulásának 20. évfordulója alkalmából a Moszkvában rendezett díszünnepségen Krupicz Ferenc (csillaggal jelezve) újabb kitüntetését veszi át. Tőle balról (világos egyenruhában) Szokolovszkij marsall

Édesapját baloldali tevékenységéért a múlt rendszerben üldözték, zaklatták. Édesanyja gyári munkásnő, orszósó volt. Sorsa megegyezik sok ezer magyar proletárszülő gyermekének a sorsával. Az 1930-as években kifutó, alkalmi munkás, majd férfitanuló lett. 1938-ban szerezte meg a szabóipari szakmunkás-bizonyítványt.

Hosszabb-rövidebb ideig különböző mestereknél szabósegéd. Dolgozott Budapesten, Szegeden, Hódmezővásárhelyen, és ahol csak akkor munkát kapott, addig, amíg a rendőrkopók utol nem érték.

1944-ben Szentesen katona. A honvédség szabóműhelyében szervezkedtek. Egy szerb származású társával, akinek összeköttetése volt a jugoszláv partizánokkal, megszöktek és Szabadkán kapcsolatot létesítettek az ekkor már aktívan tevékenykedő jugoszláv partizánegységekkel. Krupicz Ferenc kiválóan beszél oroszul, szerbül, németül, románul, így az egyre közeledő és Jugoszláviát felszabadító szovjet hadsereg tolmácsa lett.

Mint már a szovjet hadsereg egyenruhás katonája, részt vett Magyarország igen sok városának, községének felszabadításában, hol fegyverrel a kezében partizánként, hol fordítóként, tolmácsként. Részt vett Szeged, Kistelek, Kiskunfélegyháza, Kecskemét, Cegléd, Csepel, Budapest felszabadításában, a Déli pályaudvar elfoglalásában, a székesfehérvári, a Balaton környéki harcokban.

A Budai Önkéntes Ezredben végzett szervező munkájáról már sok történet került nyomtatásba. Élete sokszor volt veszélyben, a felszabadító harcok során többször is megsebesült. Élete kockázatásával mentette meg Morazov ezredet, egyik parancsnokát a biztos haláltól a Cegléd-Budapest környéki harcokban.

Magas parancsnokságokon, katonai tanácskozásokon volt jelen, mint a szovjet hadsereg tolmácsa, jelentősen elősegítve egész tevékenységével a háború mielőbbi befejezését. Többek között az ő segítségével hallgatták ki Budán, a szennyvízesatornából előbújt német fasiszta ve-

zérkart, Pfeffer Wildenbruch náci vezérezt, Hindyt és a többieket is.

Magyar és szovjet kitüntetései nehéz lenne mind felsorolni. Legbüszkébb a Magyar Partizán Emlékéremre, azután a Budapest Harcaiért Emlékéremre, és a Húszéves Jubileumi Győzelmi Emlékéremre, melyet az évfordulón Moszkvában vett át.

1945-ben a hódmezővásárhelyi szovjet katonai parancsnok tolmácsa, a ruhaipari dolgozók szakszervezetének elnöke. Néhány társával 1947-ben megalakítja Hódmezővásárhelyen a Férfi- és Női Szabó Ktsz-t, melynek 22 év óta vezetője. Sok száz fiatal szakmunkás nevelkedett fel keze alatt. Szabad idejében sem pihen. Munkásör-parancsnok, párt-propagandista, tanácsos, a hódmezővásárhelyi városi szövetkezeti bizottság titkára, a sportmunka és a kultúrunka egyik lelkes szervezője, irányítója, s megannyi funkcióban kiemelkedően eredményesen tevékenykedik ma is. Három szép gyermek édesapja, és van egy szeretett szünetelője: filatelista.

Nehéz lenne felsorolni mindazt, amit Krupicz Ferenc az eltelt 25 év alatt tett, mint ahogy nehéz felsorolni azt is, amit a szocializmus megteremtéséért, a felszabadulásért 1945 előtt fegyverrel a kezében cselekedett.

Somogyi Aladár

Névrangsor

Változatlanul tartja vezető pozícióját az utónevek népes családjában a László, de esztendőről esztendőre előkelőbb helyezést ér el a Zsolt, a Csaba, az Attila és a Tibor is. Ez derül ki abból a statisztikából, amit az elmúlt esztendőkből jegyzett férfinévekről készítették a nyelvészek.

A női nevek között a statisztikák tanúsága szerint jegyzett férfinévekről készítették a nyelvészek.

előzi a népszerű ranglistán a Mária. Az Ildikó fokozatosan „tör fel”, s ma már a harmadik leggyakrabban előforduló leánynev. A további sorrend: Katalin, Erika, Zsuzsanna, Erzsébet, Andrea, Judit, Ágnes. Erdemes megemlíteni, hogy a huszonöt leggyakrabban előforduló női név között szerepel a Tünde, méghozzá a meglehetősen előkelő tizenötödik helyen, a „örökzöld” az Éva, amely — Csilla a tizenkilencedik helyen.

Új védőálarc a hegesztőknek

A hegesztőknek a védőálarc gyakori levétele és feltevése sok időbe telik. A hegesztett varratot ugyanis elég gyakran meg kell nézni. Az Egyesült Államokban most egy olyan védőálarcot konstruáltak, amely ezt a fogyatékoságot megszünteti. Ha a munkás kinyitja a száját, egy különleges szerkezet nyomban felemeli a védőszemüveget.

Barangolás Szász-Svájcban

4. Találkozások, új barátok

Hohnstein a legkisebb német város, ezer lakosa van mindössze. De nevezetes, sok történelmi viszontagságot megért hely.

Mondják, hogy itt „találtak fel” a savanyú káposztát, s mert a háborúnak azt hiszem, ez az egyetlen pozitív eredménye, hadd mondjam el az anekdotát.

Az Oroszországból kiűzött napóleoni vert hadak beázták magukat a hegyoldalon, de nem hogy a háború sorsát nem tudták megfordítani, hanem innét egyenesen a lipcsei „népek csatájába” vezetett útjuk, a végös vereséghez. De annyi idejük még volt Hohnsteinben, hogy nagyot alkossanak, új ételt fedezzenek fel. Mivel az összeköttetésük megszakadt a hadtáponallal, önkiszolgáló ételkészítésre kellett berendezkedniük. Adva volt egy nagy káposztaföld, lucskos őszi idő és a halomba hordott káposzta. Először nem ízlett, de a katonák éhsége az ott töltött idővel egyenes arányban nőtt — a káposzta pedig kínjában savanyodott. S azóta a kevésbé kínos helyzetben megéhezett emberek számára is jó csemegévé vált — hát ennyi „haszna” mindenesetre volt Európának a napóleoni háborúból.

Hohnstein középkori vára már 1925-ben ifjúsági turistaközpont volt, de 1933-tól fasiszta koncentrációtáborrá vált. Ott-tartózkodásunkkor közel ötezer vendég gyűlt össze, azon az ünnepségen, amelyen a tábor felszabadulásának évfordulóját köszöntötték. Sokan végigjárták a pincebörtönöket, emlékező a megszállhatatlan vértanúra, kivégzett antifasisztákra. De ha már a nagy múzeumok lélekemelő kincsei-

Jellegzetes hohnsteini utca

ről írni nem merészkedett tollam, nézzék el, hogy a borzalomok leírását is kerülsz. Huszonöt tagú csoportunk részt vett nemzeti zászlónkkal a felvonuláson, ahol osztrák antifasiszták és német ellenállók is felvonultak. Szeretettel vett körül bennün-

ket, az összetartozás szerepe. Egy idős ember, a közeli Pirna városából való ösz kommunista, Richard Gissrich egy díszes emlékkönyvet adott át. A barátai nevét, aláírását gyűjti benne, s magyarok még nem szerepeltek — boldogan írtuk hát a barátság sorait, míg ő fényképet készített rólunk.

A német ember tartózkodó, de barátságos. Udvariasan útbagazt, de nem kérdezi a legtöbbször, honnét jöttél, mi tetszik itt, meddig maradsz. Talán csak a fiatalok közlékenyebbek, érdeklődőbbek. A ma ismét ifjúsági szállóként működő hohnsteini várbán 320 középiskolás lány osztotta meg velünk a szállást. Vidámak, kedvesek, barátságosak voltak, sokat beszélgettünk. Feltűnt, milyen fegyverzetek, rendszeretek. Mi tagadás, a mi „egyénségünkkel” nehezen fért össze a nagy pontosság, bosszantottuk is egymást eleget. Volt, aki már 9-kor aludt volna, fel is verték a 11-kor hazaérkezők. Ezt a 320 lányt szinte észre sem lehetett venni — soha nem sokallották egymást... A hosszú hegyitúráról énekelve, vidáman tértek vissza, s olyan tisztán, rendezten, akárha a fürdőszobából léptek volna ki. Kíváncsian faggattak bennünket, hogy élünk, mit dolgozunk, tanulunk, mik a terveink.

Végül is a sok társalgásnak nyelvtanulás miatt is nagy hasznát vettük. Ismerik azt az érzést, amikor az ember büszke rá, hogy az idegen nyelven elmondott viccre hazai harsogású hahota a válasza? Hát ezt is megértük.

Ács S. Sándor

P. Szőke Mária

Cserbenhagyta áldozatát

Rozsi István 21 éves, büntetlen előéletű, Szeged, Csáktornyai utca 20. szám alatti lakos korábban a 10-es AKÖV gépkocsivezetője volt. Egy reggel Baks felé haladt, a rakodótéren két munkás utazott. A közúton gyalogosok mentek, kerékpárjukat maguk mellett tolvá. Rozsi olyan közel került az egyik kerékpárhoz, hogy annak karját a gépkocsi ajtajának kilincse valóságos átszúrta. A nagy ütés következtében a kilencs le is tört. Rozsinak a vezetőfülkében is volt egy utasa, aki szölt neki, hogy valami koppant az aj-

tón, Rozsi szinte oda sem figyelt a megjegyzésre, tovább hajtott Baksra, majd onnan Puztaszerre. A rakodótéren utazók ott szóltak, hogy útközben elütöttek egy kerékpáros nőt. A gépkocsi vezetője még ekkor sem ismerte el, hogy balesetet okozott volna. Mire visszaértek Szegedre, a rendőrség már „fogadta” az áldozatát cserbenhagyó gépkocsivezetőt. A szegedi járásbírósa nyolchónapi szabadságvesztésre ítélte, és két évre eltiltotta a gépjárművezetéstől. A fellebbezéseket a szegedi megyei bíróság elutasította.

A halottról jót vagy semmit

Chicagóban egy gengszter temetésén a „kollégák” így nyilatkoznak a megboldogultról: — Bármít mondanak is róla, egy dolog biztos: páratlan tehetség volt a maga szakmájában...

— Sohasem mondtott csütörtököt a fegyverrel! — Senki sem tudott olyan ügyesen banni a kesssel, mint ő! — A páncél-szekerény feltörésének igazi mestere volt!

Erre a gyászoló özvegy zokogva megjegyzi: — Ó, a képmutatók! Amíg drága férjem élt, semmi jót nem tudtak róla mondani!

Fiókot nyitott Csongrádon az elektromos szövetkezet

Szegeden elvállalta az olajkályhák garanciális javítását

A Szegedi Elektromos Ktsz és a GELKA megállapodást kötöttek, hogy október 1-től Csongrádon a szövetkezet látja el a rádió és a televízió szervizmunkát. Jelenleg a szövetkezet Csongrádon a GELKA volt helyiségében dolgozik, de még ebben az évben a Csongrád városi tanács egy nagyobb helyiséget biztosít számukra, ahol már vállalják a háztartási gépek javítását, valamint villanyszerelést, motorterkereslést, érintésvédelmi és tűzrendészeti felülvizsgálatokat is.

A szövetkezet Szegeden a rádió és televízió garanciális javítások mellett október 1-től a Mechanikai Művek által készített olajkályhák szervizszolgálatát is ellátja. A ktsz eredményesen dolgozik, ezt igazolja, hogy egyre több elektromos gép, rádió, televízió javítását végzik. Szegeden mondhatni, hogy mostoha körülmények között dolgoznak. Például egyik részlegük, a Kállay Ödön utcai irodahelyiség

alatt, a pincében végzi munkáját. Több KÖJÁL-jegyzőkönyv igazolja a műhely egészségtelen mivoltát.

Nevüket ismerik Szekszárdon és Debrecenben is, ahol érintésvédelmi és tűzrendészeti feladatokat látnak el, nemrég pedig Budapesten, a VI kerületben kaptak kényelmes műhelyt. Itt a két vidéki városhoz hasonló tevékenységet végeznek. Szegeden csupán az alsóvárosi szolgáltatóházban, valamint a Tisza Lajos utcai volt paprikamalomban levő műhelyük kielégítő.

Tarjában majd a szolgáltatóház felépítése után nyitnak javítórszleget, de már régen vajdíjak a József Attila sugárút és a Brüsszeli körút sarkán levő lakatosműhely megszerzése — amelynek tulajdonosától megvonták az iparengedélyt —, de eddig minden jószándék a paragrafusok útvesztőjének zátonyára futott. A Kállay Ödön utcai irodahelyiség

jó lehetőség kínálkozna egy korszerű műhely kialakítására, mivel annak jelenlegi tulajdonosa még az idén a Károlyi utcai új üzlethelyiségbe költözik, de — ahogy a szövetkezet elnöke mondotta — nem sok a remény, hogy megkapják a helyiséget.

A szövetkezet 1967-ben november 7-e tiszteletére két napon keresztül ingyen javította a készülékeket, csupán a beépített alkatrészek költségét kellett megtéríteni. Ezzel a kedvezményrel több mint 20 ezer forintot „spóroltak” meg a lakosoknak. Hasonló szolgáltatást nyújtának jövőre, a felszabadulás 25. évfordulója tiszteletére is.

A négy évvel ezelőtti négy millió forint helyett az idén reálisan 14 millió eredmény várható. Az éves fejlesztési alapjuk viszont nem éri el a félmillió forintot, s így saját erőből nem tudnak változtatni a jelenlegi túlszűfoaltságon.